

tisková zpráva, 25. září 2025, Praha

Organizace občanské společnosti: téměř 60 % veřejnosti jejich roli oceňuje během živelných katastrof a jiných krizí

Praha – V Česku funguje 115 000 organizací občanské společnosti. Jejich práci důvěřuje zhruba třetina veřejnosti, přičemž důvěra je významně vyšší u těch, kteří využívají jejich služby a u mladých lidí. Tato a další data přináší nový průzkum Nadace OSF a analytického ústavu STEM, který se zaměřuje na občanský sektor v Česku. Výzkum probíhal formou reprezentativního dotazníkového šetření v průběhu června 2025 a byl doplněn o sekundární analýzu existujících dat o občanském sektoru.

„Naše studie poprvé propojuje ekonomická data se zjištěními o postojích veřejnosti a ukazuje zásadní paradox. Jeden pohled představuje občanský sektor jako klíčového hráče, který vytváří hodnotu přes 58 miliard korun, zaměstnává 74 tisíc lidí a jeho služby využívá každá čtvrtá domácnost. Druhý pohled nabízí veřejnost, která je ve vnímání tohoto sektoru stabilně rozdělená na třetiny – pozitivní, neutrální a negativní. Náš výzkum jasně ukazuje, že tento rozpor mizí s osobní zkušeností. U lidí, kteří sami darují, dobrovolničí nebo služby využívají, je důvěra až o 20 bodů vyšší. Cílem naší práce je proto přinést do veřejné debaty fakta a ukázat skutečný, nepostradatelný přínos, který organizace občanského sektoru pro naši společnost mají,“ vysvětluje **Martina Břeňová**, ředitelka Nadace OSF.

“Generační rozdíl je v našem výzkumu naprosto zřetelný. Mladí lidé vnímají pozitivněji téměř všechny aspekty neziskového sektoru. Samotný pojem “neziskové organizace” vnímá pozitivně polovina mladých do 29 let, ale jen čtvrtina osob nad 60. Mladí a starší se přitom nejvíce neshodnou na prospěšnosti organizací, které se zaměřují na fungování státu a prosazování legislativních změn. Zatímco pro mladé jsou neziskové organizace legitimním nositelem nových idejí a hybatelem pozitivní změny, starší lidé vnímají jejich prospěšnost spíše jen v oblastech, jako jsou vzdělávání, kultura, charita nebo sociální péče, ale zasahování neziskových organizací do politického procesu příliš nefandí,“ doplňuje Jaromír Mazák, ředitel výzkumu STEM.

Hlavní zjištění:

1. Struktura příjmů: státní rozpočet doplňují vlastní zdroje, dary občanů a firem

Podle aktuální analýzy dat ČSÚ analytickým ústavem STEM jsou pro veřejnost jednoznačně nejvíce přijatelným zdrojem financování neziskových organizací **dary** – od občanů (přijatelné pro 69 %) a firem (72 %). Financování z veřejných rozpočtů státu je naopak vnímáno jako kontroverznější.

- **Více než třetinu celkových příjmů (37,2 %) tvoří příjmy z veřejných zdrojů**, významnou složku příjmů ale představují také **vlastní zdroje (32,8 %)**.
- **Firemní dary** tvoří 6,2 % příjmů

- **Dary od obyvatelstva** představují 4,1 % příjmů. Dopočet do 100 % tvoří hodnota dobrovolnické práce, členské příspěvky a financování ze zahraničí. Tato rozmanitá struktura příjmů zajišťuje finanční stabilitu i nezávislosti organizací.

2. Ekonomický přínos: 0,9 % HDP a přes 74 tisíc pracovních míst

- Organizace občanské společnosti představují významnou součást české ekonomiky.
- V Česku funguje **přes 115 000 aktivních organizací občanské společnosti**.
  - V roce 2022 se na celkové ekonomice podílely přidanou hodnotou **58,3 miliardy Kč**, tedy přibližně **0,9 % HPH celé české ekonomiky**.
  - V sektoru působí statisíce dobrovolníků, kteří společně odpracují ekvivalent téměř **21 tisíc plných úvazků**, což bylo v roce 2023 vyčísleno na více než **8,2 mld Kč** a téměř **37 milionů hodin**.
  - Nejvíce pracovních míst vytváří **oblast sociální péče** charakteristická nižšími, ale stabilnějšími příjmy.
  - Významné postavení zaujímá rovněž **sektor kultury, sportu a rekreace** charakteristický nepravidelnými úvazky a sezónností.

3. Tématické zaměření: pomoc, vzdělávání, kultura a volnočasové aktivity

- **Volnočasové aktivity a akce pro veřejnost** nabízené neziskovým sektorem využila v posledním roce **každá čtvrtá domácnost**
- Za nejprospěšnější lidé považují organizace zaměřující se na **charitativní a sociální pomoc, humanitární pomoc** a organizace působící ve **vzdělání, kultuře a sportu**
- Zatímco obecné vnímání organizací je rozpolcené, v konkrétních situacích, jako jsou **živelní katastrofy nebo jiné krize, jejich roli oceňuje téměř 60 % společnosti a jen 13 % je považuje za zbytečné**.
- Zatímco v situacích přímé, hmatatelné pomoci je jejich role oceňována, **v oblastech spojených s politikou, státem a systémovými změnami** panuje větší skepse a nejednoznačnost.

4. Osobní zkušenost posiluje důvěru

- **Důvěra** v organizace občanské společnosti od roku 2019 oslabil, nicméně od roku 2021 už je stabilní. Rozdíl mezi 51 (2021) a 49,3 body (2025) je na stobodové škále zanedbatelný.
- Lidé, kteří mají s organizací občanské společnosti **osobní zkušenost (dárcovství, dobrovolnictví)** nebo její **služby využívají**, mají **výrazně pozitivnější vnímání** celého sektoru (až o 20 bodů vyšší na škále Indexu důvěry 0-100).
- Osobní zkušenost také pozitivně ovlivňuje vnímání prospěšnosti organizací občanské společnosti napříč všemi oblastmi, nejvíce u témat jako fungování státu, ekologie a legislativní změny.
- **Svobodné volby, nezávislé soudy a dodržování základních práv** jsou pro lidi **nejdůležitějšími prvky demokratické společnosti**, přesto jsou nezávislé nevládní organizace, které zastupují různé skupiny občanů, považovány za zcela zásadní prvky demokratické společnosti nejméně často (19 %).
- **Třetina lidí** hodnotí **význam** neziskových organizací jako **poměrně velký**, **třetina** naopak jako prakticky **žádný** či zanedbatelný a **třetina** zaujímá postoj **uprostřed**.

5. Mladí lidé: největší podpora a pozitivní zkušenost

Nejmladší generace (do 29 let) hodnotí organizace občanské společnosti **nejpozitivněji** a nejčastěji využívá jejich služby – **až dvě třetiny mladých** se v posledním roce zapojily do aktivit neziskového sektoru.

Z hlediska vnímání jednotlivých oblastí působnosti se mladí se seniory nejvíce neshodnou na prospěšnosti organizací zaměřených na fungování demokracie a prosazování legislativních změn. Tento typ organizací mladí považují za výrazně prospěšnější než staří. Naopak největší shodu mají generace na vnímání prospěšnosti organizací věnujícím se vzdělávání, kultuře a sportu.

Informace pro editory:

Bližší informace včetně prezentace výzkumu a sekundární analýzy dat jsou [tady](#).

Nadace OSF: Nadace OSF je českou nadací s třicetiletou historií. Jejím posláním je péče o demokracii v Česku: podporuje a vzdělává občanskou společnost a rozvíjí stát, kde mají všichni rovné šance a zapojují se do dění ve svém okolí. Nadace otevírá citlivá a opomíjená témata a společně s dárci hledá průkopníky, kteří taková témata budou rozvíjet dál. Po dobu svého působení podpořila Nadace OSF na 10 000 projektů českých neziskových organizací i jednotlivců částkou přes 2 miliardy Kč. Více najdete na www.osf.cz.

Analytický ústav STEM od roku 1990 sleduje a vyhodnocuje trendy, postoje a nálady, které utvářejí českou společnost. Jeho práce je založena na víře, že demokratický stát potřebuje pro svůj rozvoj kvalitní zpětnou vazbu od občanů, odborníků a médií. Cílem STEM je, aby veřejná politika v Česku vycházela z dat, faktů a názorů českých obyvatel. Více najdete na www.stem.cz.

Kontakt pro média:

Pavla Bartůňková

komunikace s médii

tel: +420 720 952 464

email: pavla.bartunkova@osf.cz